

Гетьманець, О.П. Колізії бюджетного законодавства щодо контрольних повноважень головного контрольно-ревізійного управління України [Текст] / О.П. Гетьманець // Актуальні проблеми правового регулювання фінансово-кредитних відносин в умовах кризи: практика правозастосування і шляхи її вдосконалення : зб. тез доп. за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (4 - 5 червня 2010 року) / НБУ, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Українська академія банківської справи Національного банку України. - Суми: ДВНЗ, 2010. - С. 167 - 170.

О.П. Гетьманець – д-р юрид. наук, завідувач кафедри правових основ підприємницької діяльності Навчально-наукового інституту права, економіки та соціології Харківського національного університету внутрішніх справ

КОЛІЗІЇ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО КОНТРОЛЬНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЬНО-РЕВІЗІЙНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ

Контрольні повноваження органів Державної контрольно-ревізійної служби України (далі – ДКРС) у бюджетному процесі встановлюються Бюджетним кодексом України (далі – БК), проте, вони мають вкрай недосконалий і заплутаний вигляд. Згідно зі ст. 26 БК зовнішній фінансовий контроль у бюджетному процесі покладається на Головне контрольно-ревізійне управління України (далі – ГоловКРУ) відповідно до його повноважень, що, як визначає правова норма, “встановлені законом” [1]. Однак закону про ГоловКРУ не існує. А встановлені БК норми щодо контролю за дотриманням бюджетного законодавства, що покладається на органи ДКРС, майже однакові з нормами, що визначають повноваження Державного казначейства з контролю за дотриманням бюджетного законодавства (п. 2 ст. 112 БК і п. 3 ст. 113 БК) [1]. Залишається також плутанина та невизначеність у законодавстві щодо методів фінансового контролю, тобто ревізій, перевірок, аудиту, інспектування, які надаються ДКРС щодо контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Все це потребує більш детального аналізу правового статусу та завдань ДКРС серед органів фінансового контролю.

Контроль органів ДКРС фактично покладається тільки на один її орган – ГоловКРУ. Відповідно до Закону ДКРС створено при Міністерстві фінансів України (далі – Мінфін) у складі ГоловКРУ, контрольно-ревізійних управлінь в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі, контрольно-ревізійних підрозділах (відділів, груп) у районах, містах і районах у містах. ГоловКРУ очолює заступник Міністра фінансів України, начальник управління, який призначається Кабміном за поданням Міністра фінансів України. Тобто фактично начальник ГоловКРУ підпорядковується Міністру фінансів, а не начальнику ДКРС. Контрольно-ревізійні управління в Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі очолюють начальники, які призначаються начальником ГоловКРУ України. Начальники контрольно-ревізійних управлінь у Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі призначають і звільняють керівників контрольно-ревізійних підрозділів (відділів, груп) у районах, містах і районах у містах (ст. 5 Закону) [2]. Отже, фактично начальник ГоловКРУ – це Голова ДКРС, який очолює всю систему контрольно-ревізійної служби. Указом Президента України від 27 серпня 2000 р. № 1031 “Про заходи щодо підвищення ефективності контрольно-ревізійної роботи” ГоловКРУ надано статус центрального органу виконавчої влади. Таким чином, державну контрольно-ревізійну діяльність одноосібно представляє ГоловКРУ.

Сьогодні існує два легітимні положення про ГоловКРУ: “Положення про Головне контрольно-ревізійне управління України” затверджене Указом Президента України від 28 листопада 2000 р. № 1265/2000 [3] та “Про затвердження Положення про Головне контрольно-ревізійне управління України” (далі – Положення) затверджено Кабінетом Міністрів України від 27 червня 2007 р. № 884 [4]. Тобто до 27 червня 2007 р. ГоловКРУ керувалося Положенням, котре було затверджене Президентом України, а після цієї дати – двома положеннями.

Існує неузгодженість щодо підпорядкування ГоловКРУ. Відповідно до Закону (ст. 4) ДКРС діє при Мінфіні і підпорядковується Мінфіну. Відповідно до Положення про Міністерство фінансів Міністр фінансів України несе персональну відповідальність перед Президентом України і Кабінетом Міністрів України за виконання покладених на Міністерство завдань (п. 9) і через Мінфін України спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України діяльність ГоловКРУ (п. 13) [5]. Відповідно до Положення про ГоловКРУ систематичний державний фінансовий контроль покладається на ГоловКРУ, яке подає пропозиції та зауваження про його організацію Кабінету Міністрів України. Виходить, що перед урядом за діяльність ГоловКРУ відповідає Мінфін, а контрольні повноваження покладаються на начальника ДКРС. У результаті залишаються незрозумілими роль Мінфіну і повноваження Міністра фінансів України щодо ГоловКРУ. В ситуації, коли взагалі не визначені порядок і зміст “спрямування і координації Кабінетом Міністрів України” діяльності ГоловКРУ через Міністра фінансів України, останній взагалі не може відповідати за все, що відбувається в цьому державному органі фінансового контролю. Таким чином, потребує удосконалення Положення про ГоловКРУ від 27 липня 2007 р. № 884.

Література

1. Бюджетний кодекс України [Текст] від 21.06.2001 № 2542-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 29. – Ст. 1291.
1. Про Державну контрольно-ревізійну службу в Україні [Текст] : Закон України від 26.01.93 № 2939-XII : за станом на 28.12.2007 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 110.
2. Про Положення про Головне контрольно-ревізійне управління України [Текст] : Указ Президента України від 28.10.2000 № 1265/2000 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 36. – Ст. 1.
3. Про затвердження Положення про Головне контрольне-ревізійне управління України [Текст] : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2007 № 884 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 48. – Ст. 1983.
4. Про Положення про Міністерство фінансів України [Текст] : Указ Президента України від 26.08.99 № 1081/99 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 36. – Ст. 1.